

ועיין עוד לקמן (ב.ה.ה.ח) בענין הארת מרדכי הצדיק לכלל ישראל, והמשכת שלש עשרה מדות של רחמים על ידי משה רבינו אחר חטא העג'.
ועיין עוד בסמוך בענין "והשתיה כדת וגו', לעשות כרצון איש ואיש" בענין פנימיות ליבם של ישראל בזמן המשתה.

(ו) חור: עיין בספר 'שרביט הזהב' (מאמר לה) בהרחבה בשייכות תיבת 'חור' ל'חור' בן מרים ולסוד ה'רוח'.

משתה היין, כאשר היהודי יוצא למעלה מגבולות וצמצומים דקדושה - אל המקום שלמעלה מטעם ודעת, אזי מתעורר כוחם של הצדיקים לחזור ולעורר אהבת ה' הגנוזה בליבו של כל אחד ואחד, ועל האדם לחפש דייקא במקומות שהיה נראה לו שנפל שם (בחינת 'נהנה מסעודתו של אותו רשע'), וכשיתבונן יראה שבאמת גם שם בעומק ההסתרה רצונו בטוב והוא באמת דבוק בהשי"ת (בחי' 'לא עשה אלא לפני') (ועיין עוד בספר 'שרביט הזהב' מאמר לט שהארכנו בענין זה).

כח הבחירה בכלי המקדש ובשבת, בעם ישראל ובאומות העולם

כרצונם, דהיינו את 'כח הבחירה', ולכאורה זה היפך הנהגת המלכות, שהמלך מורה לעם כיצד לנהוג (אמנם שלימות המלכות הוא בכח הבחירה, כפי שהארכנו טובא בכ"מ).

ובאמת מוצאים כאן במשתה שעל ידי שאחשורוש נתן לאומות העולם את 'כח הבחירה' - 'לעשות כרצון איש ואיש', קלקלו הרבה, משא"כ ישראל בכח בחירתם בוחרים בטוב, וכפי שהארכנו טובא בספר 'ישראל בחירי' (פ"ב) בדברי

(ו) **וכלים מכלים שונים וגו', והשתיה כדת אין אונם וגו', לעשות כרצון איש ואיש:** יש להתבונן בדברי חז"ל שאחשורוש השתמש בכלי המקדש (מגילה יב.), מזה היה עיקר רצונו בזה (ועי' לעיל פסוק א מה שכתבנו בזה), ועוד צריך ביאור מה הכונה בתיבות 'והשתיה כדת', ופי' חז"ל (מגילה יב.) כדת של תורה וכו'.

עוד יש להתבונן בלשונות "אין אונם" "לעשות כרצון איש ואיש", אשר מבטאים שאחשורוש נתן להם לעשות

ומחמת זה אין להם תענוג מהעבירות והתאוות שלהם, על כן הם מתאווים ויגיעים כדי שיגיעו לכפירה גמורה בדעתם, חס ושלום, באופן שלא יהיה להם עוד צד ספק לנטות אל האמת, אבל צריכים לזה יגיעה גדולה מאד מאד כמה וכמה שנים רחמנא לצלן, רחמנא לשזבן, כי היהדות שבהם אינה מנחת אותם ומבלבלת אותם תמיד".

בחירי' (פרק סה ואילך), ועל ידי שלבש אחשורוש בגדי כהונה והשתמש בכלי המקדש רצה לפגום בכח הבחירה, אך אדרבה נתגלה אז שרק לבני ישראל יש את 'כח הבחירה', ואילו אומות העולם נפלו כאשר ניסה אחשורוש להטעים להם מענין הבחירה, כאריכות דברי חז"ל שם.

וזה סוד משתה היין בפורים, שמתגלה פנימיות הרצון של כלל ישראל, שבאמת בפנימיות רצונם רק בטוב, וגם כאשר נהנו מסעודתו של אחשורוש וכו', כפי שהארכנו לעיל (פסוק ו) שאז התגלה אצלם כח פנימיות הרצון, בכח 'מרדכי היהודי', וזהו 'לעשות כרצון איש ואיש', שכן מרדכי הצדיק מאיר לכל יהודי את האמת לאמיתה, שבאמת רצונו בטוב, וכתפילת רב אלכסנדר (ברכות יז) "רבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב - שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות, יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב שלם".

ויש לרמז כל זה בתיבות "והשתיה כדת", דהנה ידוע מה שכתבו בספה"ק (ילקוט ראובני תולדות, והאריך בזה הבני יששכר בכ"מ) שהשם הק' 'כדת' חקוק על מצחו של משיח, ו'משיח בן דוד' עולה כמנין 'כדת', ויש לרמז שכל זה נרמז כאן במשתה אחשורוש, ששם התחיל להתגלות הארת אורו של משיח, שעבודתו לגלות פנימיות של ישראל אפילו אם קרה מה שקרה ונפל בבחירתו, מכל מקום בהארת מרדכי הצדיק מתגלה כח הפנימיות שרצונם בטוב (ועיין עוד ב'אמרי נועם' לפורים מבן המחבר אות ב).

המאור עינים שכתב (פרשת שמות) "כמו שאמרו 'אתם קרוים אדם' - רצה לומר בחירת בחירה, ו'אני' רשעי עובדי אלילים קרוים אדם', כאמור, כי אצלם אין בחינת בחירה כלל", ושם התבאר שעיקר כח הבחירה שייך רק בישראל, מכח כך שהשי"ת 'בחר' בנו - על ידי זה יש לכלל ישראל את הכח 'לבחור' בו".

ובפרט בשבת קודש, שהוא היום ש'בחר' השם יתברך לחלקו, כפי שהארכנו בספר 'ישראל בחירי' (פרק מו), שבליל שבת אומרים "אשר קדשנו במצוותיו ורצה בנו", ואז מתגלה בחירת השי"ת בכלל ישראל, ובחירת כלל ישראל בהשי"ת, וכן עיקר המעשה של אחשורוש עם ושתי התחיל בשבת קודש, כדברי חז"ל (מגילה יב:) "ביום השביעי כטוב לב המלך ביין וכו'. אמר רבא, יום השביעי שבת היה, שישראל אוכלין ושותין מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות, אבל עובדי כוכבים שאוכלין ושותין אין מתחילין אלא בדברי תיפלות", ועל ידי אותם דברי תפלות אירע לבסוף שביקש אחשורוש להביא את ושתי וכו', הרי לן קלקול כח הבחירה על ידי אומות העולם - ביום הבחירה דייקא.

אחשורוש ניסה ללחום דייקא בכח הבחירה, ולתת לאומות העולם את 'כח הבחירה', ויש לבאר שעיקר כוחו היה מכך שהשתמש בכלי המקדש ולבש את בגדי הכהן גדול כדברי חז"ל (מגילה יב.), אשר בית המקדש הוא שורש כח הבחירה בבריאה, וכפי שנקרא בתורה 'בית הבחירה', והארכנו בזה בספר 'ישראל'

וכו', ועשה להם משתה וגזור עליהם שיכואו כולם ויאכלו וישתו ויעשו כרצונם", 'כרצונם' דייקא.

אך מרדכי הצדיק עומד באמצע המשתה ומעורר את נפשות ישראל, למרות שרואה שהם נופלים החטא, איננו מתיאש מהם ואומר חלילה "הלעיטהו לרשע וימות" (עי' ב"ק סט.), אלא הוא מסתכל בפנימיות ליבם הזך של ישראל - 'צאן קדשים' אחר שנות חשכת הגלות, ויודע שבאמת רצונם לעשות רצון אבינו שבשמים, מרדכי זועק שוב ושוב: "גם אם אתם חוטאים, אל תפלו בכח הרצון, שכך באמת בפנימיות ליבכם אתם טובים ונאמנים להשי"ת".

המן רוצה ליאש את כלל ישראל, לגרום שיחשבו ש'באמת' רצונם בחטא ובטומאה, ובכך יפלו לגמרי מקדושתם, אך מרדכי הצדיק עומד וזועק להם שח"ו לא יתיאשו, ולמרות שנראה להם שהם נופלים להיכן שנופלים, שאל יטעו לחשוב שזה המציאות האמיתית שלהם, אלא באמת רצונם בטוב.

וזה מה שרמזו צדיקים בדברי חז"ל (מגילה יב.) "כרצון איש ואיש. אמר רבא

וכידוע שכל כח התשובה בישראל נמשך מרצונם הטוב בעומק ליבם, ששם גנוז הנקודה הפנימית, אשר חתומה ב'חותמו של כהן גדול', ונקי מכל זוהמא, ומשם כח התשובה שמשיח מאיר ומעורר נשמת ישראל, וכפי שהארכנו בזה במקו"א (בספר 'נר לרגלי').

וזה עיקר הארת כח הצדיקים, הנכנסים לפני ולפנים, למקום קודש הקדשים שבלב כל יהודי ויהודי ומאירים את פנימיות לבו, גם במקומות שהוא עצמו לא ידע עליהם אשר באמת רצונו בטוב. ועל כן מרדכי נרמז בתורה דייקא בין סממני הקטורת כדברי חז"ל (חולין קלט:): 'מר דרור', שכן משם היה כחו של מרדכי להאיר את פנימיות ליבם של ישראל, ולתקן אף את הנפשות הנמוכות שנפלו להיכן שנפלו (ועי' עוד לקמן ו ב בענין 'חלבנה' העולה בגי' 'המן').

והנה גם המן ידע שעיקר העבודה והמלחמה הוא בכח ה'רצון', ועל כן יעץ למלך אחשורוש להחטיאם במשתה היין באופן שיהיה ברצון ולא באונס דייקא, כלשון חז"ל (אסתר ז יג) "אמר המן לאחשורוש: אלהיהם של אלו שונא זמה

ה. ויש עוד להאריך בענין פגם אחשורוש בכח הבחירה, בענין קליפת המן - עמלק, המנגד לכח הבחירה, והארכנו בזה טובא בספר 'שרביט הזהב' (מאמר ח).

ו. ועיין עוד ב'ברית כהונת עולם' (פרק לז) וז"ל בתוה"ד: "וזה אמר והשתיה כדת אין אונס, זה היה יסוד המלך לעשות כרצון איש ואיש, ועל כל פנים יש בפסוק הזה בחינת רצון, ואחר סיום פרשת ושתי המלכה מתחיל ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים בחינת עת המתחבר לרצון, אלא שקליפת ושתי המלכה גימטריא תתי"ו כמנין ע"ת רצון והיא מפרדת בין סיום פרשה שלפניה בחינת רצון וכו', ואמנם בחינת הרצון והעת המוקדם לפרשה זו והמאוחר הוא המבטל בחינת ושתי המלכה על ידי ע"ת רצון שהוא המתקת דינין תתי"ו כנוכר, וזהו מתגלה ביום השביעי כטוב לב המלך ביין שישראל אוכלין וכו', שהוא טעם עת רצון המתגלה אז, ועל ידן נתבטלו דינין דושתיה המלכה כנוכר" (ועיין עוד ב'דרך פקודיך' מצוה לא ג).

(ט) גם וְשֵׁתִי הַמְּלָכָה עָשְׂתָה מִשְׂתָּה נְשִׁים בְּיַת הַמְּלָכוֹת

של המגילה נכתב שמרדכי הצדיק היה "רצוי לרוב אחיו", ופירש שם בתרגום מענין הרצון, הרי שהכל סובב סביב כח הרצון.

וְזָה מֵה שֶׁאִמְרוּ חֲז"ל ש"הם לא עשו אלא לפנים" (מגילה יב.), כפי שהארכנו לעיל (פסוק ו) שאפילו כלל ישראל עצמם לא ידעו שעשו רק לפנים, ורק מרדכי הצדיק בכח קדושתו עומד ומאיר להם שבאמת רצונם בטוב. רק מרדכי הצדיק יכל לראות את פנימיות ליבם של ישראל, שכן הוא לא היה שייך לחטא ולגלות, שכן הוא 'גלה מעצמו' כדברי חז"ל (שם יג.), והיינו שמרדכי הצדיק אינו שייך לחטא. וכשם שמה רבינו יכל להסתכל על פנימיות ליבם של ישראל בשעת חטא העג' דייקא מכיון שלא היה למטה בבריאה בשעת החטא (ועי' עוד מה שכתבנו בזה לקמן ב ו, ה ח).

וְיֵשׁ לְהוֹסִיף בְּזֵה, שעל כן דייקא בפורים התחדש קבלת התורה באופן של "הדור קבלוה מאהבה", והיינו ברצונם, בעוד שעד אז היה במידת מה בחי' של אונס וכפיה (והארכנו בזה לקמן ט כז). ולהנ"ל אתי שפיר שכן על ידי שנתעורר בהם כח הרצון הפנימי לקיום התורה והמצוות, ממילא קיבלו את התורה 'מרצון' דייקא.

לעשות כרצון מרדכי והמן. מרדכי דכתיב 'איש יהודי', המן 'איש צר ואויב'."

וְכַשֵּׁנַעֲיִין בדברי חז"ל נראה דתיבת 'איש' היינו מרדכי ותיבת 'ואיש' מרמז להמן. ורמזו בזה ש'איש' הוא ר"ת "אין שום יאוש", ואילו 'ואיש' הוא אותיות 'יאוש', והיינו שהמן רצה ליאש את כלל ישראל מהגאולה ומהאמונה בעצמם שהם קרובים ורצויים למקום, ומרדכי הצדיק עומד וזועק "אין שום יאוש" (עי' ליקו"מ תנינא עח).

וְע"פ המבואר לעיל הדברים נפלאים, שנרמזו הדברים דייקא בזמן הסעודה וסמוך לתיבת 'כרצון', שזה היה עיקר מלחמת המן ומרדכי - על רצונם הפנימי של ישראל, ודייקא בזמן שנופלים בחטא - בסעודתו של אחשורוש. שהמן הרשע רוצה ליאש את כלל ישראל מכח זה, ואילו מרדכי היהודי מאיר לכלל ישראל שגם כאשר נופלים בחיצוניות בחטא, אין לשכוח ח"ו את הרצון הפנימי של כל אחד ואחד מישראל!

מִרְדְּכֵי הצדיק מאיר ומגלה את כח הרצון הפנימי של כלל ישראל לאביהם שבשמים, ויש להוסיף ברמיזא, שהמגילה פותחת במעשה המגילה בענין הרצון "כרצון איש ואיש", וכן בפסוק האחרון

